

Jedini poljski poslanci so glasovali kompaktno proti nujnosti predloga. Njim se je pridružilo nekoliko levičarjev; večina zapustila je dvorano, z njimi tudi par tržaških poslancev — na Dunaju „liberalcev“, v Trstu „konservativcev“. Sramovali so se vendar glasovati proti nujnosti, a zopet niso se hoteli zameriti vladi, brez koje pomoči ne bi ostali na oblasti niti jeden sam dan. Tudi stolpa katoliške ljudske stranke, Dipauli — Ebenhoch, glasovala sta proti nujnosti. Ne, na te ljudi se ni zanašati, ko gre za brambo pravic državljanov. Za nujnost predloga glasovali so razun Malorusa Romanczuka, vsi Mladočehi, antisemitje, nemški nacionanci, Hrvatje, Slovenci in tirolski Italijani, — se ve da oni, ki so bili navzoči. To je bilo menda prvi-krat, da sedanja vlada ni imela večine za-se, in to bi zamoglo dati ministru predsedniku Badeniu povoda za razmišljanje. Formalno je sicer zmagal, nujnost je bila odklonjena, ker treba za isto dvetretjinske večine, a te ni bilo; večina onih, ki so glasovali, izjavila se je proti njegovi želji in prošnji; ista hoče, da se spoštujejo uzakonjene pravice državljanov. Samo na temelju pravice in zakonov, brez nikakih drugih ozir-rov, da se trajno vladati.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 24. aprila 1896.

V proslavo petdesetletnice vladanja našega cesarja. Ker je poslanska zbornica te dni vsprejela zakonsko osnovo, s koje se osvobojajo kolektivne in neposrednih pristojbin, spisi za snovanje ustanov in določanje darov v učne, dobrodelne in človekoljubne namene, povodom petdesetletnice Njegovega Veličanstva našega cesarja in kralja, vspodbuja dunajski dopisnik „Naše Sloge“, tudi naše občine, naj s primernimi ustanovami proslave to dinastiško slavnost. Najpotrebneje bi bilo, da se take ustanove določijo za učne svrhe. Tako naše občine najlepše proslavijo omenjeni dogodek in zajedno store rodoljuben čin. Zlasti občine po Istri naj bi ustanovile po jedno ali dve ustanovi — kakor jim že dopuščajo finančne sile — za siromašne dijake hrvatske ali slovenske narodnosti, obiskujoče srednje sole, ali pa naj bi dovolile primerne svote „Bratovščini hrvatskih ljudi v Istri“, ali „Družbi sv. Cirila in Metoda za Istru“. Vsakdo ve, kako bitko nam primanjkuje izobraženih ljudi po naši Istri, ali koliko je sirom vse Istre nadarjenih mladičev, ki ne morejo v nadaljuje nauke, ker so — siromašni. Le tem mladičem naj bi segle pod roko naše občine. S tem bi se prišlo polagoma v okom velikemu nedostatku primanjčevanja inteligence, naraslo bi število razumnštva in bojnikov. Soglašujé popolnoma s tem nasvetom dunajskega dopisnika „Naše Sloge“, pozivljamo torej naše občine, naj na tak plemenit način proslave petdesetletnico Nj. Veličanstva.

Državni zbor. Poslanska zbornica je zaključila včeraj splošno razpravo o vladnem načrtu za volilno preosnovo. Sklenila je z veliko večino, da je preiti v podrobno razpravo. — Predlog manjšine, naj bi se splošno volilno pravo vzelo za podlago podrobni razpravi, odklonila je zbornica s 176 glasi proti 61. Proti prehodu v podrobno razpravo je glasovalo le nekoliko Mladočehov, nekoliko antisemitov ter poslanca Kronawetter in Pernerstorfer.

Poslanska zbornica torej ni hotela čuti o splošnem volilnem pravu in je precejšnje večino odklonila dotični predlog. Ali pa je s tem res spravila raz dnevni red splošno volilno pravo? Nikakor si ne privajamo proroškega duha, toda v tem slučaju smemo prorokovati apodiktisko gotovostjo, da se s tem Badenijevim načrtom nikakor ne reši vprašanje volilne preosnove in da z vsprejetjem tega načrta dospemo le do jedne postaje na potu do splošnega volilnega prava.

Pripomnjeno bodi še, da je izjavil slovenski poslanec dr. Gregorec, da bodo slovenski poslanci glasovali v tretjem čitanju proti načrtu, ako zbornica ne bode upoštevala predlogov manjšine.

V včerajšnji seji so interpelovali posl. Alfred Coronini, dr. Gregorčič in tovariši radi dogodkov pred porotnim sodiščem Goriškem v razpravi proti Slovincu Slokarju, omenjeni v zad-

njem izdanju našega lista. Ali je res ni nade, da bi se kedaj odpravili v zroki tem večnim interpelacijam?

Dunajsko vprašanje. Z Dunaja prihajajo poročila, kojim človek res težko verjame; poročila namreč, da grof Badeni nameruje zopet nasvetovati Nj. Veličanstvu, da naj nikar ne potrdi Luegerja županom dunajskim. Ako torej večina občinskega zastopa tudi o drugi volitvi župana ostane na strani svojega voditeja, — na čemer pa ni dvomiti — potem je pričakovati zopetnega razpuščenja občinskega zastopa dunajskega.

Ali res meni grof Badeni, da se povspešuje avtoriteta državne oblasti po takih sporih med vlado in občinsko avtonomijo? Mi bi rekli, da ne!

Gališki izseljenci. Glasom poročil poljskih listov prihaja poslednji čas v Odeso mnogo kmečkih rodbin iz Galicije, katerim so zabranili izselitev v Ameriko. „Slowo Polskie“ zatrjuje, da je ruski konzul v Lvovu poskrbel tem izseljencem svobodno vožnjo po železnici do Odese. Ti ljudje se naselè v južni Rusiji. Prosil so baje, da bi jim ruska vlada odkazala zemljišč brezplačno, toda, kakor pravi omenjeni list, ruska vlada ni ustregla tej želji.

Madjarska občutnost proti dr. Luegerju. Kako daleč sega zaslepljena strast izvestnih madjarskih krogov proti neustrašnemu vodji dunajskih antisemitov, o tem svedoči nastopni slučaj, ki ga pripoveduje „Pesti Naplo“: „Dunajska tvrdka Reichert, katera izdeluje fizikalčne naprave, ki slovè po vsem svetu, preskrbela je pred par leti tudi vseučilišču v Budimpešti potrebnih fizikalčnih aparatov. Te dni poslala je omenjena tvrdka vseučilišču v Budimpešti novo ponudbo za fizikalčne naprave in poslala svojega zastopnika v Budimpešto, da vsprejme morebitna naročila. Vseučilišni profesor dr. Fodor pa je izjavil dotičnemu zastopniku dunajske tvrdke Reichert, da bode budimpeštansko vseučilišče odsej naročalo potrebne aparate v Parizu in Berlinu, kajti Budimpešta ne more podpirati takega mesta, ki se poteguje za dr. Luegerja, ki Ogersko le puje in zaničuje“. — Ali ni to že blaznost?

Iz Francoske. Predsednik Faure je torej res vsprejel ostavko ministerstva Bourgeois. V včerajšnji znameniti seji poslanske zbornice je izjavil ministerski predsednik, da odstopa zato, ker mu je senat odrekel kredit za Madagaskar in ker noče, da bi radi njega trpela vojna služba na tem otoku. Ministerski svet da je sklenil, da hoče vse žrtvovati, torej tudi samega sebe, za narodno varstvo in s tem omogočiti, da se drugemu ministertvu dovoli kredit. Zbornica je bila seveda jako razburjena proti senatu ter je vsprejela dnevni red, v katerem zagovarja večjo veljavo onih, ki so bili izvoljeni potom splošnega volilnega prava. — V tej izjavi je izražen protest zbornice proti senatu.

Gledé novega ministerstva prevladuje mnenje, da bode isto zopet vzeto iz vrata radikalcev.

Italija v Afriki. Italijani so od dnè do dnè bolj bojaželjni. Pozabili so na strašne poraze, ki jim jih je prizadela Menelikova vojska v Eritreji, pozabili so na nenadomestljive izgube svojih sinov in na težke denarne žrtve. Njim gré „čast Italije“ nad vse in v naporu, da rešijo to „čast“, se utegnejo pokopati gmotno popolnoma in doživeti še novih, hudih udarcev. Bržkone proglasi Italija v kratkem obsedno stanje abesinskega obrežja ob Rdečem morju, kakor uvod k novemu boju, ki naj prične v jeseni. Doslej imajo Italijani v Afriki na razpoloženje to-le vojsko: 1300 častnikov, 30.500 belih vojakov, 10.000 domačinov (črncev) in 9.300 tovornih živalij. Vse to je neznatno v primeri z ogromno, izkušeno vojsko Menelikovo.

Ras Mangaša in drugi tigrinski poveljniki so združeni južno utrjenega kraja (ambe) Debra Damo, kakih 25 km. severno-zapadno Adigrata. Od tam da izletajo njih čete daleč po deželi.

General Baldissera pride bržkone prihodnjega junija meseca, t. j. o dōbi deževja v Abesiniji, v Italijo, da se posvetuje z vlado o potrebnih korakih za nadaljevanje vojne v jeseni.

Različne vesti.

Poveljnik c. in kr. mornarice, admiral baron Sterneck, dospel je predsinočnjem z Dunaja v Trst, da prisostvuje krstu nove vojne ladije „Budapest“.

Minister nauka in bogočastja, g. bar. Gautsch, je baje obljubil, da osebno obiše učiteljišče kopersko v ta namen, da se sam prepriča o razmerah na tem zavodu ter da ukrene, kar treba, da utihnejo pritožbe Italijanov proti rečeni šoli.

Tako javljajo italijanski listi.

Mi ne vemo sicer, da-li imajo Italijani razloga, tožiti se proti ušiteljišču v Kopru, ali to vemo, da imajo učiteljišniki ne jednega, ampak tisoč razlogov tožiti se na poznane hujskače koperske. Ako g. Gautsch res pride v Koper, naj italijanska gospōda nikar ne pozabijo povedati istemu, kolikokrat so morali učiteljišniki, hoté iz šole domov, bežati pred kamenjem pouliške, od olikancev v glač-rokovicah nahujskani sodrge*. Celó preko zidov so često ubrali svojo pot! Vse to naj lepo povedo njegovi ekscelenci, saj ne more škoditi, ako tudi gosp. minister dobi nekoliko pojma o — istrskih razmerah.

V proslavo spomina bana Petra Zrinjskega in kneza Frana Frankopana se bodo dne 30. t. m. obdržavale v Sisku maše zadušnice po inicijativi tamošnjega kluba stranke prava. Ban Peter Zrinjski in knez Frankopan bila sta namreč obglavljena v dunajskem Novem mestu dne 30. aprila 1671.

Umrli sta. Kotlar Albert Davber, ki je padel minolo sredo v Lloydovem arzenalu raz 11 metrov visok oder, hoteči ujeti svoj klobuk, umrl je predvčerajšnjem popoldne v mestni bolnišnici. Nesrečnež je ostavil udovo in 6 nedoraslih otrok. — Kakor smo sporočili te dni, ranil je minolo nedeljo zvečer težak Lovrenc Obat v gostilni „All' antico Beaco“, ulica Sette Fontane, v Economovem mlinu službujočega 18letnega Ivana Hvastjo z nožem v hrbet. Siromašni Hvastja podlegel je predvčerajšnjem popoldne hudi rani. Kakor znano, je Obat zaprt, kajti stavil se je bil sam policiji.

Pogreb pokojnega Ivana Hvastje, nesrečne in nedolžne žrtve razvade tržaških postopačev, ki bōdejo z noži liki laški briganti za vsako malenkost, bode danes popoldne ob 6. uri od mestne bolnišnice (Via della Pietà). Na ta pogreb opozarjamo sosebno člane „Delalskega podp. društva“, čigar mnogoleten, mnogozasluzen član je oče nesrečnega mladeniča. Kakor omenjamo na drugem mestu, umrl je mladenič Ivan Hvastja za rano, ki mu jo je prizadel minolo nedeljo zvečer težak Lovrenc Obat v gostilni „All' antico Beaco“ vsled neznatnega prepira.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“ vabi na veliko telovadbeno akademijo, katera bode v nedeljo dne 3. maja 1896. v društveni telovadnici, ulica Farneto (na voglu ulice Amalia) s sodelovanjem veteranske godbe pod vodstvom gosp. F. Majcen-a. Vspored: 1. Hmok: „Slovenska koračnica“ godba. 2. Majcen: „Slovenske cvetlice“ potpourri, godba. 3. Skupni nastop. 4. Proste vaje, s spremljevanjem godbe, izvršujejo gojenci. 5. Vaje s palicami, s spremljevanjem godbe, izvršujejo telovadkinje, stareji telovadci (II. oddelek), telovadci (I. oddelek), gojenci in dečki. 6. Skupni odstop. 7. Majcen: „Spomlad“, valček, godba. 8. Telovadba na orodju: vaje na drogu (I. oddelek), bradljah (II. oddelek), konju (II. oddelek) in gojenci, kozlu (dečki) in skok v daljavo (telovadkinje). 9. Vaje na drogu: izvršujejo telovadci (I. oddelek). 10. Vaje na bradljah: izvršujejo telovadkinje. 11. Vaje na bradljah: izvršujejo telovadci (I. oddelek). 12. Vaje na obročih in mha-jočem drogu, izvršujejo predtelovadci. 13. Ipavec: „Mrak“, pesen, godba. 14. Skupina sijajno razsvetljena: „Sokol vzgojevatelj naroda“, izvršujejo telovadkinje, stareji telovadci (II. oddelek), telovadci (I. oddelek), gojenci in dečki. 15. Odstop skupine. 16. Ples in prosta zabava. Ustopnina za člane in njih rodbine po 30 nč., za povabljenene ne-člane 50 nč., člani došli v društveni obleki so ustoppnina prosti, sedeži v I. vrsti 50 nč., v II vrsti 30 nč., v III. vrsti 20 nč. Nečlanom velja vabilo kot ustoppnica. — Začetek ob 8. uri in pol zvečer.

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ v Gorici vabi na veselico, ki bode v nedeljo dne 26. aprila 1896. ob 7½ uri zvečer v društvenih prostorih pri „Zlati Zvezdi“. Vspored: 1. V. G. Brož: „Napried!“, koračnica, tamb. zbor. 2. * * „Slovenca dom“, moški zbor. 3. Šviglin: „Danès tukaj, jutri tam“, tamb. zbor. 4. H. Volarić: a) „Eno devo“, b) „Razstanek“, moški zbor. 5. E.

Širca: „Slavjanom“, tamb. zbor z bariton-solo. 6. H. Volarič: „Slovanski svet“, moški zbor. 7. M. pl. Farkaš: „Vienac hrv. nar. popevaka“, tamb. zbor. 8. Igra v enem dejanju: „Mutec“. 9. Srečkanje in prosta zabava. Vstopnina za člane v sokolski opravi prosta; za ostale člane in občinstvo sploh 20 nč. za osebo brez izjeme. Sedeži v prvih dveh vrstah 20 nč.; v ostalih 10 nč. Srečke številka 10 nč. K veselici uljudno vabi slavno občinstvo Odbor.

Iz Pomjana nam pišejo: Tudi letos nam je poslala visoka ces. kr. vlada, na prošnjo občine, lepo število ameriških trt (kolči in bilf), ki so se razdelile med bolj revne in marljive vinogradnike v občini. Nekoliko so jih naročili pa za plačilo.

Včeraj je predaval v tukajšnji občinski dvorani potovalni učitelj za vinogradstvo, pridodeljeni c. kr. namestništvu v Trstu, gosp. Alojzij Cotič, o obdelovanju in je ob enem praktično vadil vinogradnike v cepljenju trt. Zbralo se je kakih 50 poslušalcev, kateri so pazljivo sledili predavanju in tudi praktično poskusili v cepljenju; nekoje je g. učitelj celo pohvalil, da so prav lepo vspehi njih poskusi.

Pri okrajnem sodišču v Kopru se vrši sedaj sodna preiskava proti izvestnim osebam naše občine, ki so prodale neko zemljišče, ki je bilo — tuja last. Misliti si morete, kako sta se pogledala, ko sta se sešla na njivi resnični gospodar in pa novi opeharjeni kupec! Siromak je pošteno odšel zgovorjeno svoto. Pogodba se je sklenila in podpisala v neki pisarni koperski in je — kolikor čujemo — v to umazano stvar zapleteno par zelo „poznanih“ oseb iz kroga še bolj poznanih „prijateljev“ našega ljudstva v mestu koperskem. Za sedaj vam še ne morem postreči s podrobnejimi podatki, ker stvar še ni dozorela, a to vam rečem lahko že danes, da dobimo tudi s tem mal prispevek k veliki sliki istrskih odnošajev.

Iz Podgrada nam pišejo dne 22. aprila: Značilna za naše razmere je rahla toča, ki se je usula na glave neukretnih agitatorjev, ki hočejo po sili in nepovoljno presojsati dosedanje delovanje narodne stranke v naši občini in iščejo nepoštenosti tam, kjer je ni najti. Sledeča dejstva dokazujejo dovolj jasno, da je imel narod prav, ko ni verjel tem nepoklicanim sodnikom in je pri volitvah izrekel zaupanje svojim prvakom.

C. k. finančna oblast vodi že nad leto dni preiskavo proti Štefanu Zadkoviču in Francesco Marottiju, ker je prvi kot upravitelj občine nakazal drugemu 1900 kg. za isto ceneje odmerjene soli proti plačilu 1 gld. za vsacih 100 kg. v občinsko blagajno. Bivši upravitelj občine hotel je pri razpravi, ki se je vršila v soboto, izgovarjati se s tem, da je tudi župan Jenko tako delal. Čudno! Župan Jenko bil je odstavljen, ker baje ni prav delal in Zadkovič imenovan upraviteljem baš za to, da popravi, kar je napačnega.

Sicer pa je župan Jenko prikazal gosp. komisarju občinske račune iz leta 1888, ko je on na prošnjo občinskega zastopstva prevzel 2100 kg. take soli, ki je preostajala in v občinsko blagajno za uboge vplačal vso razliko med navadno in cenejo soljo, t. j. po 2 gl. 23 kr. za vsacih 100 kg. in ne samo po 1 gld., kakor Francesco Marotti, kateri vedno naglašava, da skrbi za ubogi narod!

Oba sta prosila konečno, naj bi se preiskava proti njima ustavila ter ponudila vsak 5 gl. globe. Ali vsprejme finančno ravnateljstvo to ponudbo?

Nekega dne solnčili so se Hrušičani, med njimi tudi nekdanji obč. župan Jakob Valenčič-Bontelj, ki je zdaj strasten prištas in agitator proti narodne stranke. Zbesedičili so se zaradi zadnjih volitev in Bontelj udaril je Luko Porapata z nečem tako silno po glavi, da se je ta zgrudil na tla in ž njim otrok, katerega je pestoval. Hipoma bil je ves v krvi, kar pa ni zadrževalo Bonteljevega siuu, da je tudi on namlatil na tleh ležega Parapata.

Te dni bila je razprava pred tukajšnjim c. kr. ok. sodiščem in dasi je bila obsodba zelo milostna — oba Bontelja, oče in sin, vsak na 4 dni zapora — naznanila sta rekurz.

Isti dan je bila tudi razprava proti Jakobu Valenčiču-Bucinu iz Podgrada, kateri je bil letos že dvakrat v sodnih zaporih. Bucin je

tudi prvak protinarodne stranke in je, po deželnem odboru imenovan v komisijo, pri zadnjih občinskih volitvah najodločneje zavračal glasove volilcev narodne stranke. Obtožen bil je zaradi tatvine. Zagovarjal se je, da mu je darovan les, o katerem trdi obtožba, da ga je ukradel. Ker so priče dokazale, da to ni oni baje darovani, nego drugi les, se je razprava preložila, da se stvar natanko razvidi.

Samomor. Predčerašnjem o zori našli so na šetališču pri sv. Andreju mrtvo truplo mladega moža. Na lice mesta došla sodnijsko-zdravniška komisija konstatovala je, da se je nesrečnik ustrelil v srce. Revolver je ležal blizu trupla. V samomorilecu so spoznali 27letnega kotlarja Candida Marchesinija iz pokrajine Verone v Italiji, stanujočega na Kolonji hšt. 8. Samomorilec je ostavil pismo na svojo mater in sorodnike, stanujoče na Kolonji. V pismu se zahvaljuje na doslej njemu izkazanih dobrotah in prosi oprostjenja za žalost, koje prozroči s svojim samomorom. Vzroka samomoru je iskati brzkone v dejstvu, da je bilo tukajšnje sodišče nedavno izreklo vsled neke obsodbe izgon proti Marchesiniju. Le-ta je vsled tega izgubil svojo službo v tehniškem zavodu pri sv. Roku.

Veliko poverjenje. Te dni je pobegnil iz Rige (severna Rusija) 27letni železniški uradnik Vitali Aleksandrovič Dudinskij, poveril veliko svoto 27.712 rubljev. Obrnil se je brzkone v inozemstvo. Ruske oblasti obetajo 1000 rub. nagrade onemu, ki zasledi in prime beguna.

Papakosta zopet ujet? Iz Budimpešte poročajo dne 23. t. m.: Dmitrija Papakosta in njegova dva tovariša, ki so bili ušli iz budimpeštanske jetniške bolnišnice, prijeli so danes v Szolnoku, mestu, ležečem južno-vstočno Budimpešte, ob železnici v Veliki Varadin. Ker te vesti niso še potrdili službeno, pričujemo jo z vso rezervo.

Uživanje Kathreiner-Kneippove sladne kave postaja vedno bolj splošno, in z veseljem opazujemo, da se je ta zdravi izdelek udomačil skoraj že pri vseh družinah. Mnogi pijejo Kathreinerjevo kavo že čisto, brez primesi bobove kave, kar ugodno upliva tako na zdravstvene razmere, kakor na varčnost pri gospodinjstvu. Resničen je izrek, da si dobra stvar vsem predsodkom navkljub nazadnje vendar le veljavo pribori; to se je sijajno pokazalo pri Kathreinerjevi kavi. Da se je pa tako hitro udomačila skoraj pri vseh javnih zavodih, pripisati je tudi temu, da so ravno v novejšem času mnogi sloveči in skušeni zdravniki občinstvo opozorili na škodljive učinke bobove kave. Skušnje so povsodi pokazale, da se škodljivost priljubljene bobove kave odstrani, ako se jej primeša Kathreinerjeva sladna kava, in da se s tem nje prijetni okus ne zmanjša, in prav to je omogočilo prekucijo v rabi vsakdanje kavine pijače. Ta preobrat, ki je domači sladni kavi do veljave pripomogel, je pa tudi v korist naši obrtnosti in našem kmetijstvu.

Koledar. Danes (25.): Marko, evangelist; Ermin, škof. — Jutri (26.): III. povelikonočna nedelja. Varstvo sv. Jožefa. — V ponedeljek (27.): Peregrin, duhovnik; Anastazij, papež. — Polna luna. — Solnce izide ob 5. uri 5 min., zatoni ob 6. uri 55 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 10 stop., ob 2 pop. 14.5 stop. C.

Poslano.

Odgovor*)

na „Poslano“ v 89. števil. „Slov. Naroda“.

Meni, pišočemu XVI. „Kamniško pismo“, mi niti ni moglo priti na misel, da vzburiš z istim duhove v toliko, da se mi bode odgovarjalo in to na takov način, kakor se je zgodilo v gori omenjenem „Poslanem“. Kajti pisal sem v svojem XVI. kakor v vseh prejšnjih pismih, golo resnico. To resnico mora priznati vsak razsoden človek, komur niso omračili razuma kakoršni koli predsodki, ali morda oseba mrznja do osebe Vinka Dobrina.

Nekaj tacega pa se mi zdi, da se zrcali v tem „Poslanem“. G. pisec tega je moral v mojem pismu čitati le izključno živo rodoljubje in vročo brižnjo za narodni prospeh svojega rojstnega mesta Kamnika in

*) Nekoliko pripomb se svoje strani pričemo v listnici uredništva v današnjem večernem izdanju. Ur.

ako sem v tem ognji povedal koje ostreje, nego je to bilo drago komur-koli, radi tega se mi ne more in ne sme podtikati sumničenja, da govorim neresnico in sleparim list, ki prijavlja moje spise.

Ako pa se vam je, g. pisec „Poslanega“, zdelo, da sleparim jaz s svojimi „pismi“ „Edinost“, tedaj vam moram reči, da ste vi se svojim „Poslanim“ mistifikovali „Slovenski Narod“. In da je temu tako, vam takoj dokažem.

V prvo ste segli v svoji prenenaglenosti predalet, ker javljate, da sem napadal v svojih pismih čast mesta Kamnika. Ali znate, kaj ste izrekli s temi besedami? V prvo znajte, da je Kamnik moj rodni kraj in da mi je na njega časti v vsakem obziru mnogo več ležeče, nego morda vsem istim „Kamničanom“, v kojih imenu ste napisali svoje „Poslano“. Jaz ljubim svoj rodni kraj in vsa neznajca in brezvestna prizadevanja, pregnati me od moje drage zibel, ne morejo mi iztrgati te ljubavi iz srca. Ali si zamorete torej misliti, da napadam čast Kamnika, ako se pritožujem pred javnim svetom zaradi dejstev, koja ravno stavijo v nevarnost narodno čast njegovo? Vam ni treba braniti časti Kamnika in s takimi „Poslanimi“ branili jo bode te najmanje; prepustite torej to nalogo rajše meni, kajti ista je meni sveta!!!

Da pa je način, kakor jaz branim čast svojega rodnega kraja, morda neprijeten vam in marsikomu, to vam rad verujem, saj se mi zdite jako površen človek v svojih sodbah in nazorih. Da vam je isti v resnici neprijeten, dokazali ste z dejstvom, da se je opominjalo „Edinost“, naj ne pričbuje nadalje mojih „Kamniških pisem“, s katerim postopanjem ste sami ovrgli svojo trditev, da se dosedaj niste „zmenili“ za pisma. Da, zmenili ste se in kako ste se zmenili! Ta pisma so bila, posebno v početku, nekaterim pravcati „bav-bav“. Zakaj? to vedo oni najbolje, a znam to tudi jaz in ni mi žal za to.

Pisec „Poslanega“ naglašava „odlični narodni značaj“ našega mesta. Svetu je znano, da je bil naš Kamnik v tem obziru mej prvimi na Slovenskem in svet še vedno lahko misli, da je tudi danes tako, kakor je bilo — nekdanj. „Svet“, ako tega ni že pozabil, pomni še, kako je bilo pred leti pri nas vse navdušeno za narodno reč, kako živim zanimanjem so se prirejale v jedinem narodnem zavetišču, v naši Čitalnici, burne ovacije narodni ideji v govorih in programih veselice; s kako veličastnim navalom je donel v našem zastavami in cvetjem okrašenem Kamniku narodni praznik drug za drugim — — — in zdaj? Kje so tisti dnevi in zakaj jih ni več? Ali bi ne moglo biti kakor tedaj? Zakaj je danes vse tiho in mrtvo? Zato, ker se je stvar preživela, porečete vi in z vami vaši somišljeniki, ki povdarjate eminentno narodni značaj našega mesta. Dovolite mi, da Vas primerjam tistim Italijanom, ki smatrajo tudi današnjo Italijo slavno, ker je bila slavna zgodovinska. Ako ste vi zadovoljni s tako „odlično“ narodnostjo, jaz — jaz nisem in ne bom nikdar!

Z golimi frazami ne storite Kamnika narodnega, ako ga ne storite z deli in potemtakem pač vi varate svet, ker tajite, kar živi v tužnem dejstvu.

Ako je Kamnik res tako odlično naroden, kakor ga slikate meni nasproti, kako pa je potem moglo se zgoditi, da je propadla narodna stranka že pri dveh volitvah zapored? Prvič pri volitvi državnega poslanca in drugič pri volitvi meščanske korporacije?! Seveda vam zaostuje kričati: mi smo odlično narodni in svetu je to znano in kdor bo govoril drugače, njega obesimo sredi trga! Kaj ne da je tako?

Vi očitajte meni, da je moje pismo polno neresnic, nasproti pa je vaše „Poslano“ tako, da moram dvomiti, da ste bili popolnoma — hladni, ko ste je pisali, seveda z vdnim namenom, oblatiti pred svetom moje ime in pa dati duška svoji osebnosti jezici, ki jo gojite zoper mene. Radi tega, to je radi po Vas mistifikovane javnosti, in ne radi Vas, ki Vas obžalujem na tem „Poslanem“, hočem z dokazi ovrči točko za točko v istem.

Vi pravite, da Vam očitam germanizovanje; kedaj sem Vam očitil germanizovanje? Jaz sem v svojem pismu dejal, da se z ignorovanjem narodnega dela, dela za germanizovanje! Mari ni to res? Saj menda veste, kje smo? Ali ste tako kratkovidni na duhu, da niti tega ne umejete? Dalje pravite, da sem plačani dopisnik nemško-liberalnega časopisa. Gospodine, tu ste se zopet nekoliko urezali, zlasti pa z domnevanjem kakor da bi jaz germanizoval. V prvo nimate nobenih dokazov, da bi bil jaz sotrudnik (oziroma dopisnik) kakega nemškega židovskega lista, drugič pa Vam mora biti znano, da je marsikateri Slovenec že pisal nemški za denar. Ali je bil radi tega renegat, germanizator? Menda bi Vi sami radi pisali nemški za denar, ako bi — — znali in mogli, — Vi, ki smatrate že človeka pisateljem, ako prevedete par iger in novelic na slovenski jezik! — —

Dalje govorite, da jaz obsojam čitalnico na smrt in da sem nje največi nasprotnik, ker nisem pri poslednjem občnem zboru bil izvoljen odbornikom. Glejte, te Vaše besede so pa tako drzne, da zaslužite zanje krepkejšega plačila, nego Vam je dām na tem mestu! Seveda Vi kričite in zmerjate na-me izza „plank“ in to Vam dobro dene! Kedaj gospodine, pa sem obsojil jaz našo čitalnico na smrt? Ona je obsojena na smrt in to od ljudij, ki so se že zapored izrekli, da čitalnice ni treba, da zadostuje bralno društvo. Ali hočete, da povem kaj več?! Ne igrate se z mojo potrpežljivostjo!! In jaz da sem nasprotnik čitalnice? Imate-li za to dokazov, da sem društva največi neprijatelj? Ali je oni nasprotnik društva, ki je deloval različno zanje, ali pa je oni, ki je svoječasno odpiral svete čitalnične prostore nemški „glumaški bandi“? Potrkajte se na prsi! In da sem nasprotnik društva, ker nisem bil izvoljen njega odbornikom? Gospod, jako nizko mislite o meni in jako nizki ste Vi, ker ste rekli A in ne rečete tudi B! Zakaj pa nisem bil izvoljen odbornikom tudi pri tem občnem zboru? Povedati hočem to jaz, ker niste hoteli Vi.

Odbornikom nisem bil izvoljen, ker sem Vam bil preojster in prenatačen v vsakem obziru; ker se je delala posebej propaganda za to, da jaz ne pridem nadalje v odbor in ker se občnega zbora, kakor bi se bilo to zgodilo po dogovoru, ni udeležilo več udov, kakor skoro izključno taci, ki so hoteli dovršiti mojo neizvolitev. Ali je bilo to početje plemenito? Zato pa je prišlo ljudi v odbor, o katerih narodni idealnosti imam pravico prav resnično dvomiti. Zato se je slišalo na občnem zboru več nemške besede, nego je bilo dobro in čitalnici v čast! Ali ni res tako? Tajite, če imate pogum za to! O delovanji čitalnice v poslednjih časih pač ne moremo govoriti in ako trdite, da je jedna najdelavniših, storite to, ker mi hočete jednostavno nasprotovati in pred svetom tajiti, česar bi ne smeli. Ves narod je medsebojno dolžan narodne odgovornosti in Vi sami bi hoteli skrivati se in se odtegovati? Ako nimate pojma za to in ako sploh mojih načel ne razumete, ne drznite se potem meni oporekati, meni, ki imam pravico kritikovati nedostatnosti v svojem kraju in najsi je to še tako neprijetno izvestnim kimovcem. Naša čitalnica je bédna in vseh 78 udov je nerešijo bédne, ako se v društvo ne povrne ono navdušenje, kakoršno je vladalo v društvu nekdanj. Ne jaz, marveč narodna mlačnost, uniči čitalnico, zapomnite si, tako našo, kakor druge! Več ne bodem govoril o tej stvari, ker upam, da se razmere vendar še zboljšajo in da svet čez nekaj časa kaj lepšega izve o našem narodnem življenju, kakor zamore po pravici danes.

Sedaj pa podružnici sv. Cirila in Metoda in „Slov. plan. bruštvo“. Od osrednjega odbora poslednjega društva imam v rokah pismo, v katerem toži odbor, kako da podružnica naša hira in peša, mesto da bi procvitala. Gospod pisec „Poslanega“, zakaj pa ste tako modro preskočili to točko, mesto da bi počakali in razložili oziroma priznali mojo sodbo, zakaj da podružnica peša? Zakaj ste v svoji frazasti kolobociji takoj skočili na veselico 19. t. m.? Menda zato, ker niste mogli čakati, da bi me prav občutno spomnili — „prve točke“? Radi te otročarije sem se Vam moral smijati. Vi ste konstatirali, da bo veselica 19. t.

m., ki jo priredita podružnici sv. Cirila in Metoda; ali zato, da bi javnosti vrgli peska v oči, da ista ne izve, da podružnici že poldrugo leto nista imeli veselice? Seveda tega bi svet ne smel izvedeti. Kako bi sicer smatral Kamnik za odlično narodno mesto? In Vam in Vašim je silno neprijetno, da svet doznava, kar naši narodnosti ni v čast, ker nočete slišati o medsebojni narodni odgovornosti vseh Slovencev. Povejte pa mi vendar, kako pa delujeta ti dve podružnici med letom? Kaj pa je pri Vas narodno delovanje? Meni je znano, da drugod delujejo dame vse nekako drugače, kakor pri nas in da ni sram najodličnejših med njimi žrtvovati se za družbo. Bog zna, da nočem očitati mlačnosti vsem našim damam. Mnogo jih je med njimi, ki imajo dobro voljo in pojm za idejo družbe in baš dejstvo, da je dosedanja prvosednica vztrajala tako dolgo na krmilu, dokazuje, da se nahaja med njimi nekaj velečastnih vzgledov. Zakaj jih ne posnemajo vse? Zakaj je tako malo neustrašenosti med njimi? Ako je vztrajala velecenjena prvosednica, gospa Polčeva, soproga c. k. okrajnega sodnika, zakaj jej ne sledijo v pogumnosti še mnoge druge? Po mojim menenji se da za družbo vse več storiti nego se je storilo dosedaj. Veselica se je v nedeljo obnesla izborna, vso čast! Ali zakaj je bilo tako dolgo presledka?

Recite, g. pisec „Poslanega“, če je to opravičeno? Ali znate sedaj, kaj mene navaja h kritikovanju? Posebno vzburjeni pa ste bili, ker sem navel en slučaj iz izkušnje o nestalnosti nekotih dam. Vi ste se ozirali pri tem na neko določeno osebo in imenovali moj „napad“ podel. V tem ste istotako zelo zabredli. Koga sem pa imenoval jaz osebno?

Vi ste mi hoteli predbacniti mej vrstami, negalantnost, nefnost nasproti damam. V prvi vrsti morate znati, da galantnost ni povsodi na pravem mestu in fraze, lepe in gladke, so že mnogokrat več škodovala nego koristile. Meni ne prihaja na misel, da bi bil netakten nasproti damam, ako iste zaslužijo galantnost. V narodnih rečeh pa mora to „sladko čednost“ nadomestovati dostikrat tudi ojstra beseda in nobena zavedna Slovenka je ne sme zameriti v danih slučajih. Zato sem navel ta slučaj v svarilni vzgled drugim podružnicam. Žalostno, pač žalostno za obstanek družbe sv. Cirila in Metoda bi bilo, ako bi se taki slučajji ponavljali pogosto in iz tega slučaja upam da izcrpijo naše častite gospe in gospodičine pouk.

O gospodičini pa, o kateri mislite Vi, da sem govoril v pismu, pa jaz osobito ne morem ničesar povedati, ker sploh ne vem mnogo o njej. Ako se slučaja strinjata v Vaših očeh, za to jaz ne morem kaj, hvaležen pa sem jej z Vami vred ako je imela za časa njenega deklitstva za našo družbenico največ zaslug in jej častitam tako njej kakor družbi. Pa naj bi kot gospa sedaj vendarle ne odtegnila družbi svoje delavnosti; — ako je imela prej največ zaslug, naj jih ohrani sedaj vsaj polovico še družbi, bo še vedno nekaj. . . .

In tako končujem v nadi, da so se nekoliko zbistrili pojmi med nami in tako v nadi, da se ljudem „moje vrste“ ne zameri prehučo, ako so tega nazora, da je — — po toči zvoniti prepozno. Slavno uredništvo „Edinosti“ pa si dovoljujem najljudneje vprašati, da-li iz tega odgovora čuti, da mi je šlo pri mojih pismih „na limanice“ in ako je tudi ono tega menenja, da je bilo potrebno „merodajnim“ strauem kamniškim opominjati je pred objavljenjem mojih spisov, v katerih „vrtočlavo“ je več ojstre resnice, nego je marsikomu drago za prvi hip? Na zdar!

V Kamniku, 22. aprila 1896.

Vinko Dobrin

Najnovejše vesti.

Dunaj 24. Mednarodnega tatu Papakosto so prijeli sivoči v Szolnoku. (Glej razne vesti. Ured.)

Budimpešta 24. „Budapester Correspondenz“ zatrjuje, da ni še določen dan, v katerem se sestanejo delegacije, da pa prične zasedanje istih koncem maja meseca.

Sredec 24. „Mir“ razpravlja o nad vse pričakovanje izrednem vsprejemu kneza Ferdinanda v Peterburgu ter pravi, da vse inozemstvo pripoznava politiško važnost tega vsprejema, koja narašča še vsled sijajnih priprav, koje delajo v Parizu za vsprejem kneza Ferdinanda.

Dover (Angleška) 24. Tukajšnjim vajakom in onim v Brightonu došlo je povelje, naj se pripravijo na odpotovanje v južno Afriko.

Atene 24. S Krete poročajo, da je bil tam dva dni trajajoči boj med kristjani in mohamedanci. Prebivalci otoka Krete da so se obrnili do Grške, proseči pomoči.

Trgovinske brzojavke in vesti.
 Endimpešta. Pšenica za jesen 6.91—6.92 Pšenica za spomlad 1896 6.70 — do 6.72. Oves za spomlad 6.44—6.46 Rž za spomlad 6.54—6.56 Koruza za juli-avgust 4.15—4.17 — maj-juni 1896 3.95—3.97
 Pšenica nova od 78 kil. f. 6.85—6.90 od 79 kil. f. 6.95—7.05. od 80 kil. f. 7. — 7.10 od 81 kil. f. 7.05—7.15, od 82 kil. for. — — — — — Jedmen 5.80 — — — — — prosa 5.80—5.60.

Pšenica: Trg boljše, omejene ponudbe pri ugodnem povpraševanju. Cene 5 nvč. dražje. Rž 5 nvč. Koruza 10 nvč. dražje. Vreme: dež.

Praga. Neratirani sladkor for. 16.25, oktober-december 14.90.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst s carino vred odpošiljatev proci f. 34 — 34.50 Concaase 36. — 36.25 Čotvorni 37.25—37.50. V glavah (novih) 38.75

Havro. Kava Santos good average za april 81 —, za avgust 80. — — — — — Hamburg. Santos good average za maj 66.75 za september 63.50 za december 59.50.

Dunajska borza 24. aprila 1896.		
	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.20	101.10
„ „ v srebru	101.10	101.15
Avstrijska renta v slatu	122.56	122.10
„ „ v kronah	101.25	101.25
Kreditno akcije	857.75	858.50
London 10 Lst.	120.20	120.15
Napoleoni	9.54 1/2	9.54
20 mark	11.75	11.76
100 italj. lir	48.80	44.10

SLUŽBA KRČMARJA

v „Rojanskem posojilnem in konsumnem društvu“

je oddati. Oglasiti se je pri načelništvu zadruge v Rojanu ali ustmeno ali pismeno do zadnjega dne meseca junija.

Pozor!

Umetniški slikar in kipar

J. ROZMAN

na Velčah pošta Zalog pri Ljubljani, priporoča č. č. duhovščini in slavnemu občinstvu vsa v to stroko spadajoča dela, bodisi cerkvena ali posvetna.

Umetno risane portrete po vsakej fotografiji v naravni doprsni velikosti za samo k. 4

Za popolno podobnost jamčim
 Mnogo priznanj č. g. naročnikov.

Izgubljeni spisi.

V soboto dne 4. aprila t. l. izgubil je nekdo omot spisov na potu od ulice Sanità preko ulice delle Beccherie in do trga delle Legna. Kdor je našel dotični omot, naj ga blagovoljno odda ali pri uredništvu našega lista, ali pa na policiji, kjer dobi primerno nagrado.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočrni cvet“ (Milleflori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje, stoji 20 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni RAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarn

B. FRAGNERJA V PRAGI.

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in mlo odvajajočega učinka.

Svarilo! Vsi deli anbalaze imajo zraven stoječo postavno depoponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA

Lekarna B. FRAGNERJA pri „črnem orlu“

Praga, na Mali Strani, ogelj Spornerejeve ulice.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak flau.

Zaloga v avstro-ogerskih lekarnah.